

ZDRUŽENIE SLOVENSKÝCH SPOTREBITEĽOV ASSOCIATION OF SLOVAK CONSUMERS

Palisády 22, 811 06 Bratislava, ☎/fax+ odkazovač : 02 / 544 11 148, zss@zss.sk www.zss.sk

EURO – PRIESKUM

Tlačová správa k projektu spotrebiteľského monitoringu cien k 30.9. 2008

Úvodné info:

V mesiaci júli 2008 zahájilo Združenie slovenských spotrebiteľov v spolupráci so siedmimi občianskymi spotrebiteľskými organizáciami: s Regionálnym združením spotrebiteľov Regionspot N. Zámky, ZSS-Klubom združenia spotrebiteľov regiónu Zvolen, ZSS-Ochrana spotrebiteľa Oravy, ZSS-Združením spotrebiteľov Považia a západného Slovenska, ZSS – SOZOS – Košice, Asociáciou spotrebiteľov Slovenska a Slovenským združením ochrany práv pacientov a spotrebiteľov, ďalej so Združením Informačných a poradenských centier mladých v SR a Jednotou dôchodcov na Slovensku „Sledovanie kontinuálneho vývoja spotrebiteľských cien na Slovensku pri prechode na euro“ - EURO – PRIESKUM.

Sledovanie vývoja cien od júla 2008 do júla 2009 v 14-dňových intervaloch a od augusta 2009 do decembra 2009 v mesačných intervaloch – zabezpečuje a kontinuálne bude zabezpečovať min. 95 vyškolených anketárov minimálne v 30 okresoch a minimálne na 60-tich monitorovacích miestach. Takmer každý anketár má v anketárskej úlohe stanovené monitorovať cenový vývoj v 5-tich potravinárskych predajniach, v 2 predajniach spotrebného tovaru a v 2 prevádzkach stravovacích a ubytovacích služieb. Spolu to predstavuje k dňu vyhodnotenia 589 monitorovaných obchodných zariadení.

Rozsah vzorky sledovaných položiek podľa štruktúry:

V súčasnosti bolo sledovaných 60 vybraných položiek (s predpokladanou možnosťou rozšírenia o 10 položiek potravinárskeho tovaru a 10 položiek z oblasti služieb) v tomto zložení:

Potraviny a nápoje (chlieb a pekárenské výrobky, obilniny, mäso a mäsové výrobky, zelenina atď.) - **30 položiek**

Oblečenie a obuv (doplnky oblečenia, obuv atď.) – **10 položiek**

Stravovacie a ubytovacie služby (návštevy reštaurácie, verejné formy stravovania, ubytovanie atď.) – **20 položiek**.

Krátka realizačná správa:

V septembri sa uskutočnili 5. a 6. monitoring. Piaty prebehol v dňoch 10. a 11.9.2008 v 33 okresoch a 66 monitorovacích miestach, pričom bol uskutočnený záznam cien v 298 predajniach potravinárskeho tovaru, v 112 predajniach spotrebného tovaru a 109 prevádzkach stravovacích a ubytovacích služieb – spolu v 519 obchodných zariadeniach. Overiť záznam cien odmietli poverení pracovníci 11 anketárom v 15 obchodných zariadeniach (2,9 % sledovaných zariadení). V poradí šiesty monitoring sa uskutočnil 25. a 26.9.2008 v 34 okresoch a 68 monitorovacích miestach v 302 predajniach potravinárskeho tovaru, v 114 predajniach spotrebného tovaru a 111 prevádzkach stravovacích a ubytovacích služieb – spolu v 527 obchodných zariadeniach. V 16 obchodných zariadeniach (3,0 % sledovaných zariadení) odmietli poverení pracovníci spolu 11 anketárom overiť záznam cien. V predajni NITRAZDROJ v Leviciach dokonca neumožnili anketárke, aby vykonala prieskum cien, pretože nemá povolenie z riaditeľstva NITRAZDROJ, a.s. Vedľa týchto prejavov ale musíme konštatovať, že v 392 predajniach a prevádzkach sa naši anketári stretli s ústretovosťou obslužného personálu – čo predstavovalo takmer 75 % zariadení.

Na základe konzultácií so zástupcami MH SR, NBS a ŠÚ SR, priebežných správ a ďalších poznatkov – vrátane podnetov zo správy EK a MH SR, anketárov a spotrebiteľov z regiónov - koordinačná pracovná skupina projektu po schválení vedením ZSS, rozšírila počet sledovaných položiek o 5 potravinárskych produktov a 3 položky stravovacích a ubytovacích služieb. Taktiež došlo k obmene 15 % sledovaných predajní a prevádzok.

V prílohe tejto správy je porovnanie vývoja min. a max. cien od 1. do 5. monitoringu, výsledky 6. monitoringu nie sú obsiahnuté, pretože je doposiaľ vyhodnotený záznam 40 % záznamových hárkov.

Ďalej bolo rozhodnuté, že v termíne od 25.9. do 30.9.2008 sa uskutočnia dve kvalitatívne sondy:

Prvá v predajniach potravin – zameraná na mliečne a mäsové výrobky – zahrnuje spolu 32 sledovaných položiek.

Druhá v predajniach spotrebného tovaru - zahrnuje spolu tiež 32 sledovaných položiek.

V prvej polovine októbra sa uskutoční tretia kvalitatívna sonda k službám, spojených s užívaním bytu.

K doteraz získaným údajom môžeme uviesť tieto zachytené tendencie (s vedomím skutočnosti, že vyhodnocovaním tendencií sú poverené iné organizácie):

- cenový nárast niektorých sledovaných položiek potravinárskeho tovaru sa „prijazdil“ – dokonca aj zastavil alebo znížil (vzhľadom k vývoju v 1. polroku 2008): múka, mlieko, kurčatá, hovädzie a bravčové mäso, sezónna zelenina a ovocia ap.
- V priebehu monitorovaného obdobia sa potvrdila tendencia k zvyšovaniu cien niektorých sledovaných položiek, predovšetkým v reštauračných službách
- Trvá tendenčný vývoj v miestach s nižšou kúpnu silou obyvateľstva – v okresoch Košického kraja, Prešovského kraja a čiastočne v južných okresoch Banskobystrického kraja sa častejšie vyskytujú minimálne ceny sledovaných položiek – ale kontrastne k tomu max. ceny sú porovnateľné so slovenským priemerom
- Všeobecne sa ceny potravín a spotrebného tovaru, v sledovanom období nemenili dramaticky a výraznejšie - výkyvy u niektorých položiek naďalej spôsobovali predovšetkým ich akčné ceny. Taktiež môžeme konštatovať, že v sledovaných predajniach zaznamenávame u sledovaných položiek takmer stagnáciu cien, čo môže byť ovplyvnené strategickým rozhodnutím podnikateľov
- Nástupom povinného duálneho zobrazovania sme pri monitoringu zaznamenali, že dochádzalo iba k postupnému rozširovaniu – ale v súčasnosti podiel takto označeného tovaru predstavuje cca 87 %.
- Aj keď nami zistený negatívny poznatok o tom, že predovšetkým v reštauračných službách prepočet na EURO nie je dostatočne korektný a neodpovedá zásadám vyhl. MH SR č. 97/2007 (napr. zaokrúhľovanie v neprospech spotrebiteľa, uvádzanie na 1 desatinné miesto, cena v € nie je ani v konverznom ani v obchodnom kurze) trvá, podiel týchto prevádzok klesá
- Niektorí reštauratéri (často sa to vyskytuje v Prešovskom a Košickom kraji) pri prechode na duálne označovanie zvolili zaujímavú praktickú taktiku: v ponuke sú v podstate tri skupiny jednotných cien- polievky, jedlá a prílohy
- Anketári sa i naďalej veľmi často stretávajú s „neoznačeným“ tovarom, keď umiestnenie cenoviek neodpovedá umiestneniu tovaru a dokonca vôbec cenovky chýbajú (čo považujeme za neospravedlivo) – je to typické v predajniach obchodných reťazcov (u bohatej sortimentnej ponuky) ale aj u stredných predajní všetkých obchodných skupín.

Podrobnejšie výstupy z monitoringu nájdete na www.zss.sk a www.pravaspotrebiteľa.sk .

Na základe doteraz zistených údajov o cenách a ich vývoji a porovnaním s kritériami na zaradenie kandidátov na tzv. čiernu listinu – nebol ku dňu 30.9.2008 zaradený na verejný zoznam žiadny podnikateľský subjekt a ani žiadna sledovaná prevádzka.

Správu spracoval: Josef Lounek, I. podpredseda Rady ZSS a koordinátor projektu EURO-prieskum

V Bratislave 1.10.2008

Príloha: 1